

26.54x34.23	1	5	עמוד	מגזין - מעריב	04/01/2012	30267183-0
מכון חרו - 29450						

כחומר ביד היוצר

ד"ר יצחק קדמן, מנכ"ל המועצה הלאומית לשלום הילד, מתלונן על השימוש בילדים במסגרת המאבק בין דתיים לחילוניים. "זהו ניצול גימיקי", הוא זועם

זוהר שחר-לוי // צילום: פלאש 90

לזרנוקי המיים שמרססים על המפגינים, כל אלה יכולים ליצור אצל הילד מצב חר- דתי לא פשוט - כך שגם אם הוא לא נפגע פיזית הוא נכנס למצוקה נפשית."

גם אשר בן אריה, איש האוניברסיטה העב- רית ומנכ"ל מכון חרו, העוסק בתחום הלי- מודי של ילדים שעברו הזנחה והתעללות, טוען כי כבר מזמן היה צריך להפסיק את השימוש בילדים למטרות פוליטיות וחבר- תיות בשל הנזקים שנגרמים לילדים כתוצ- אה מכך. "הבעיה היא שכל צד משתמש ביל- דים, אך כשהצד הנגדי משתמש בילד - הוא טוען שמדובר בניצול", הוא מסביר.

"ניתן להאשים את החרדים על השימוש שהם עושים ביל- דים, אבל כשזה נוגע לחי- לונים זה בסדר להביא ילדים למחאת העגלות. זו צביעות לשמה. כולם מדברים בשם הילדים אבל מנצלים אותם וזו נבלה וזו טריפה. צריך להוציא את הילדים מכל ויכוח ציבורי ופוליטי".

איך השימוש באותם ילדים פוגע בהם? "הילדים נפגעים בשני מישורי- רים. ראשית נפגעים הילדים שהשתתפו הלכה למעשה בהפגנות. אלה נחשפו לא- לימות, לצעקות, לשפה לא ראויה וזה פוגע בהם בטווח הארוך והקצר. הרי אם נגיד שילד מסוים היה עד לצעקות ולאלימות, היינו אומרים שהוא נמצא בסיוחן וזה אותו הדבר - זה מה שקורה במקומות האלו וזה לא מקום לילדים. במישור הנוסף נפגעים הילדים כולם כקבוצה ופוגעים בהם כקבו- צה. לא תראי למשל שעושים שימוש בנשים, או במיניות האישה במסגרת מאבקים פולי- טיים, אבל בילדים אפשר כי ההורים מרגי- שים פטרוניים והם לכאורה רכושם והם עדיין לא עומדים ברשות עצמם והם פשוט הופכים לכלי שרת בידיהם".

יות שמראה המכונית פחות מושך והרוגמנית עם בגד הים מושכת הרבה יותר, אז משתמ- שים בה".

מה המחיר שהילדים משלמים? "בשל השימוש בילדים, זה ברור שההחפצה של הילד לא תיעצר בהפגנה או במיצג, היא תמשיך גם בבית. אם כבר התרגלנו שהילד הוא חפץ, אז אין בעיה להשתמש בו כחפץ גם בדברים אחרים. נעמה מרגוליס למשל, נקלעה למצב שלא בכוונה מתוך סבלה האי- שי, אבל בשלב מסוים היא הפכה לדגל וסמל של המאבק של חברה שלמה. כשזה קרה גם אמא שלה רצתה להפסיק את השי-

פתה ואמרה שנעמה לא יכו- לה לשאת על הכתפיים הצרות שלה את המאבק החברתי והתרבותי הזה. ברור שכשאתה מרים את הילד ונו- תן לו לשאת בעול, הוא בסוף נופל".

קדמן מפריד בין שימוש בתינוקות על ידי ההורים, לבין נערים ונערות בגיל הבגרות שמב- שים למחות בנושא מסוים. לטענתו לא ניתן לשלול את זכות הביטוי מאותם נערים שרוצים למחות נגד דבר שהם רואים כלא צודק, אך כשמדובר בילד או בתינוק זה עניין אחר. "הילד עם הטלאי הצהוב לא הלך והכין לעצמו טלאי מיוזמתו. הוא לא חשב בעצ- מו להרים ידיים בתנועה שמזכירה את הילד מגטו ורשה. מישהו ביים את זה ועשה מהילד כלי. זה ניצול של ילד, ולא חשוב בכלל מה היתה מטרתו של ההורה וכמה הוא צודק או לא בדעותיו".

הם. התקשורת הציגה אמהות מפגינות כשתי- נוקות על ידיהן וילדים מפגינים כשעה שהם אמורים להיות בבית הספר. באותה תקופה נערך סקר על-ידי ארגון נעמ"ת, שבו נבד- קה עמדתו של הציבור הישראלי כלפי שי- מוש בילדים במאבק בהתנתקות. הסקר גילה כי 84% מהנשאלים, השיבו שאין זה נכון ואין זה ראוי לשלב ילדים במאבק. 52% מהאוכלו- סיה שהגדירה עצמה כחרדית, טענו כי ראוי לצרף ילדים למאבק לעומת 91% מהחילוניים שהתנגדו לכך. בקרב תושבי תל אביב הת- נגדו לשימוש בילדים 88% ואילו בירושלים רק 59%.

מנכ"ל המועצה הלאומית לשלום הילד, ד"ר יצחק קדמן, התנגד בעבר ומוחה גם היום על השימוש בילדים בהפגנות האחרונות, ועל כן הוצאו מטעם המועצה לשלום הילד הנחיות מפורשות.

"זהו ניצול גימיקי של ילדים, כאשר לא משנה על מה ההפגנה, הם מושכים את תשו- מת הלב כך שאי אפשר להתעלם מהם", אומר קדמן. "את הגישה הזאת שאפשר לנפנף בילד בראש ההפגנה, אנחנו רואים בחומרה רבה. ראינו אותי בשבוע שעבר לתחנת רדיו חר- דית והמראיין אמר לי 'אתה חייב להבין שהם בטוחים בצדקתם', אני חושב שזה לא משנה אם מדובר בחסרי דיו, חרדים, מפונים או אמהות שמוחות, אף אחד לא צריך להשתמש בילד".

"לא לילדים מנוצלים"

לדברי קדמן יש קשר בין שימוש בילדים לצרכים פוליטיים וחברתיים לבין השימוש בילדים בתוכניות ריאליטי. לטענתו החפצת הילד וזהו בשני המקרים והנזק לילד דומה. "אני לא רוצה להגיד ששימוש בטלאי צהוב דומה להשתתפות בבית הספר למוסיקה", הוא מסביר, "אבל מבחינת הרעיון של השי- מוש בילד ככלי להשגת מודעות וריגוש - זה דומה. אנחנו לא רוצים לראות ילדים מנוצ- לים. זה קצת כמו למכור מכונית עם דוג- מנית מעורטלת על מכסה המנוע. יכול לה-

הקרב הנוכחי בין ערכי עולם החרדי לזה החילוני, שניצת על רקע תופעת הדרת הנשים, הביא לחיות כלי משחק חדשים - ילדים. נוכי חותם תופסת מקום חשוב במאבק בין הצדדים. מצד אחד, הוצבה נעמה מרגוליס בת השמו- נה מבית שמש שסובלת מהטרדות בדרך לבית הספר. בצד השני הציבו החרדים את ילדיהם עוטים טלאי צהוב ומרימים את ידיהם בכני- עה. משני הצדדים מהווים הילדים סמל לתחרי- שות ולערכים של הוריהם ושל החברה שאותה הם אמורים לייצג. אל העמדה שהם מייצגים כאשר לתופעת הדרת הנשים, הם הוכנסו בעל כורכם, בעודם נשאבים אל עולמם ומאבקהם של המבוגרים.

זו בוודאי לא הפעם הראשונה שבה משמ- שים ילדים כלי שרת בידי הוריי

הם ובידי החברה שאליה הם משתייכים. בילדים משתמ- שים בפרסומות, סדרות ולא- חרונה אף בתוכניות ריאלי- טי. ביקורת על השימוש בילדים במקומות אלה נשמעת רבות, אך בעוד ששם משמשים הילדים כאמצעי לבידור, הרי שהעברתם ללב זירת הפוליטיקה הופכת את הסוגיה לבעייתית עוד יותר. הילדים הופכים כלי למאבק ולשליטה, שבאמצעותו מגיעים לדעת הקהל.

המקרה המובהק האחרון שבו זכור שימוש ניכר בילדים לצרכים פולי- טיים וחברתיים היה במ- אבק מתיישבי גוש קטיף בתקופת ההתנתקות בקיץ 2005. מסכי הטלוויזיה ודפי העיתונים פרסמו תכופות ילדים המשמ- שים מגן שיריון להורי-

למטה: נעמה מרגוליס, מלווה באמה, בדרך לבית הספר

בעיגול: ד"ר יצחק קדמן

צילומים: פלאש 90

